

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต
องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒

คำนำ

การบริหารงานของในทุกองค์กร ย่อมอาจเกิดเหตุการณ์ที่ไม่ได้คาดเดามาก่อน และอาจทำให้การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ขององค์กรไม่บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยเฉพาะเหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริต หากเกิดขึ้นแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ความเสี่ยงดังกล่าวจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ เพื่อลดและป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต การป้องกันการทุจริต จึงเป็นการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นเจตจำนงขององค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาลด้วย

ดังนั้นการบริหารความเสี่ยงการทุจริตจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการบริหารองค์กรในยุคปัจจุบัน องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้มีการจัดทำแผนการบริการ ความเสี่ยงการทุจริตเพื่อให้องค์กรเกิดความมั่นใจในผลการดำเนินงานตรงตามเป้าหมายที่สำคัญขององค์กร ให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้โดยจะมีการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจทำให้เกิดผลกระทบ และทำให้องค์กรเกิดความเสี่ยง พร้อมทั้งจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริตและแผนรองรับเป็นประจำในทุกปีซึ่งแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปี ๒๕๖๒ ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ที่คาดว่าจะเกิดปัญหาขึ้นในการดำเนินงานตลอดปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ขององค์กรมีจุดมุ่งหมายให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และหวังว่าแผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริตฉบับนี้ จะช่วยให้การดำเนินงานของ องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีความเสี่ยงการทุจริตลดลง และสามารถควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่อาจจะเกิดขึ้น ให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ และส่งผลให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้เป็นผลสำเร็จ

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ตามคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต FRAs : FRAUD RISK-ASSESSMENTS โดย กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงาน ป.ป.ท. เดือนกันยายน ๒๕๖๑ กำหนดให้หน่วยงานคัดเลือกงานหรือกระบวนการ จากภารกิจ ในแต่ละประเภทที่จะทำการประเมิน เพื่อดำเนินการตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ใน ๓ ด้าน ดังนี้

๑) ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

จากภารกิจหลัก พันธกิจ และแผนบริหารความเสี่ยง องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปี ๒๕๖๒ ที่กำหนดไว้ ปรากฏว่าความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ เป็นงานด้านที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๒. การจัดเตรียมข้อมูลขั้นตอนการปฏิบัติงาน

(๑) องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง องค์การสวนสัตว์ โดยมีอำนาจกำหนดแนวทางกลยุทธ์ จัดทำแผนงานการบริหารความเสี่ยง กำกับดูแล ติดตามการดำเนินงาน และทบทวนความเหมาะสมแผนงานด้านการบริหารความเสี่ยงขององค์การสวนสัตว์ (คำสั่งคณะกรรมการองค์การสวนสัตว์ ที่ ๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๐)

(๒) ขั้นตอน แนวทาง หรือเกณฑ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

- พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.๒๕๐๒
- พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓
- หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๒
- ระเบียบองค์การสวนสัตว์ ว่าด้วยการเงินและบัญชี พ.ศ. ๒๕๕๓
- ข้อบังคับพนักงานองค์การสวนสัตว์ พ.ศ.๒๕๕๒, (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๖ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๘
- จรรยาบรรณของผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างขององค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
- แผนการบริหารความเสี่ยง องค์การสวนสัตว์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ จัดทำโดย สำนักยุทธศาสตร์และแผนงาน ฝ่ายบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน

- คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จัดทำโดย กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงาน ป.ป.ท. กันยายน ๒๕๖๑

๓. ดำเนินการตามขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงทุจริต

องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่ให้บริการทางสังคมโดยไม่มุ่งแสวงหากำไร แต่การหารายได้ นอกงบประมาณเป็นหนทางหนึ่งที่ทำให้ องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดำเนินการตามภารกิจได้มากขึ้น การหารายได้นอกงบประมาณนั้น จึงเป็นหน้าที่หลักประการหนึ่งที่สามารถทำให้ องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ พึ่งพาตนเองได้มากขึ้น เพื่อนำเงินรายได้ นอกงบประมาณนี้มาดำเนินงานนอกเหนือจากที่ได้รับจัดสรรงบประมาณประจำปี องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ ความเสี่ยงในการเบิกจ่ายงบประมาณไม่ได้ตามแผน (FR ๒) ก็นับเป็นความเสี่ยง ด้านการเงิน ของ องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor	Unknown Factor
๑	ความเสี่ยงจากการเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน		✓

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	ความเสี่ยงจากการเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน				✓

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรงของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑	ความเสี่ยงจากการเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน		๓			๓		๙

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง
		MUST	SHOULD
		ค่าควรเป็น ๓ หรือ ๒	ค่าควรเป็น ๑
๑	ความเสี่ยงจากการเบิกจ่ายงบประมาณไม่ เป็นไปตามแผน	๒	

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ความเสี่ยงจากการเบิกจ่ายงบประมาณไม่ เป็นไปตามแผน		x	

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปาน กลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
การเบิกจ่ายงบประมาณตามแผน	พอใช้		ปานกลาง	

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

จากตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง ในขั้นตอนที่ ๔ พบว่า

๑. การตรวจเอกสารไม่ครบถ้วน แต่มีการรับเรื่องไว้ มีคุณภาพการจัดการดี และค่าความเสี่ยงระดับ
ค่อนข้างต่ำ จะนำมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต

๒. การตรวจสอบสถานที่อาจเอื้อประโยชน์กับผู้ขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล และการเรียกรับ
ผลประโยชน์หรือเก็บค่าธรรมเนียมเพื่อสิทธิพิเศษ มีคุณภาพการจัดการพอใช้ และค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง
จะนำมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามระดับความรุนแรง

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต แผนบริหารความเสี่ยงในการเบิกจ่ายงบประมาณไม่ได้ตามแผน

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง
๑	ความเสี่ยง การเบิกจ่ายงบประมาณไม่ เป็นไปตามแผน	๑. มีการจ้างที่ปรึกษาเพื่อควบคุมงาน ๒. มีการเขียน TOR ถึงคุณสมบัติผู้รับจ้างให้เหมาะสม และสามารถสรรหาผู้รับจ้างที่มีคุณภาพได้ ๓. มีการตรวจสอบสภาพภูมิประเทศและอากาศอย่าง ละเอียดครบถ้วน ในขั้นตอนออกแบบ ๔. มีการอบรมจัดซื้อจัดจ้างให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ๕. กำกับดูแลกรรมการตรวจการจ้างให้มีการตรวจสอบ ความสมบูรณ์และครบถ้วนก่อนการส่งทำการเบิกจ่าย ให้กับผู้รับจ้าง ๕. มีการกำกับดูแลตรวจสอบให้ผู้เกี่ยวข้องดำเนินงานตาม แผนขั้นตอนระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด